

KONCEPCE PALIATIVNÍ PÉČE V DOMOVĚ PRO SENIORY V LÁZNÍCH KYNŽVART

Paliativní péče je soubor postupů péče v samém závěru života našich klientů. Tuto péči poskytujeme v pokoji klienta, v souladu s jeho přáním. Péči zaměřujeme na nejvyšší možnou dostupnou kvalitu života.

Cílem naší péče a poskytování sociálních služeb je spokojený klient, který se u nás cítí jako doma, a i po návštěvě u rodiny se k nám rád vrací. Zaměřujeme se i na důstojné a citlivé zakončení života s minimem obtěžujících příznaků a doprovázení klienta v jeho posledních dnech.

Doprovázení v posledních dnech života je orientované na naplnění potřeb umírajícího, na splnění přání. Snažíme se klientovi zajistit bezpečí, přítomnosti blízkých osob, zvládnutí bolesti, zachování lidské důstojnosti a autonomie. Respektujeme jeho strach, individualitu odcházení, snažíme se ho fyzicky i psychicky podporovat, snažíme se být nablízku.

V našem domově poskytujeme **paliativní péči** klientům, kteří trpí nevléčitelnou chorobou v pokročilém nebo terminálním stadiu onemocnění. Jedná se o komplexní, aktivní a na kvalitu života orientovanou péči poskytovanou klientům. Poskytování paliativní péče je podmíněno souhlasem klienta (případně rodiny, pokud již klient vzhledem k omezeným rozpoznávacím schopnostem a kognitivním funkcím nezvládne posoudit důsledky tohoto rozhodnutí). Souhlas může klient i rodina kdykoliv odvolat.

Okruh klientů, kterým je paliativní určena:

- klienti s onkologickým onemocněním – **časová prognóza je relativně přesně odhadnutelná**
- klienti v konečné fázi nenádorových onemocnění – jedná se zvláště o orgánové selhání: srdeční, respirační, jaterní, ledvinné. **Časová prognóza umírání je odlišná, hůře odhadnutelná, zhoršení stavu jsou opakovaně zvrátelná.**
- klienti v dlouhodobě nepříznivém stavu, který se zhoršuje, ale jehož **časová prognóza je nejistá (zejména pokročilá stadia syndromu demence, neurodegenerativních onemocnění, pokročilá stadia imobilizačního syndromu, zvláště s poruchou vědomí a rozvojem proleženin, např. po cévních mozkových příhodách). Jde o dlouhodobou péči s kolísáním mezi podporou ke zlepšení funkčního i zdravotního stavu, ke zvýšení aktivity a mezi poskytnutím paliativní úlevné péče ustupující od marných snah** a soustředící se na splnění posledních přání, např. průběžný kontakt s rodinou.

Cílem paliativní péče je zmírnit bolest a další tělesná a duševní strádání, zachovat klientovu důstojnost a poskytnout podporu jeho blízkým. Paliativní péče je ve svém pojetí multidisciplinární a týká se nejen klienta, ale i jeho rodiny a osob blízkých. Jedná se o péči, kdy se zaměřujeme především na uspokojování klientových potřeb, přání a kvalitu života.

Motem naší paliativní péče je, že ctí a chrání život klienta. Respektujeme až do posledních okamžiků klientovu vůli. Klient má právo a možnost rozhodovat o sobě samém a o způsobu péče. Aby se mohl kvalifikovaně rozhodnout, musí mít právo na dostatečně informace o diagnóze, prognóze a možnostech léčby.

Paliativní péči není myšlen jakýkoliv způsob urychlování nebo napomáhání smrti, i kdyby si to klient přál.

Paliativní péče je komplexní přístup, který usiluje o udržení kvality života klientů a jejich blízkých, kteří čelí problémům, které může vést k závěru života klienta. Včasnou identifikací problémů, těžkostí a bolestí klienta, jejich pravidelným vyhodnocováním a úpravou plánu paliativní péče, můžeme zmírnit možná utrpení klienta. Součástí paliativní péče je také řešení psychosociálních, spirituálních a duchovních potřeb.

K poskytování paliativní péče jsme se rozhodli na základě získaných zkušeností s předchozích let, kdy si umírající klient a jeho rodina přáli v závěru života zůstat při i zhoršení zdravotního stavu až do konce života v Domově.

PŘEDPOKLÁDANÝ SLED POSKYTOVÁNÍ PALIATIVNÍ PÉČE:

- **plánování budoucí péče**, které zahrnuje vedení Rozhovoru s klientem, případně s jeho blízkými ke zjištění přání a představ o budoucí zdravotní péči, stejně jako o tom, jak si klient představuje kvalitní péči v závěru života, která slouží k naplnění jeho přání a potřeb
- **stanovení cílů a postupů paliativní péče, stejně jako ošetření rizik péče** vyplývajících ze závěru života. Paliativní péči indikuje ošetřující lékař, který stanoví terminální stádium života, případně se jedná o akutní zhoršení zdravotního stavu.
- **vlastní poskytování péče v závěru života**, kdy je důležité, aby pracovníci každé profese věděli, jak pečovat. Pečující ve zvýšené míře dbají o pohodlí klienta, citlivě reagují na jeho aktuální stav. Podle měnících se potřeb klienta se plynule mění i poskytování paliativní péče.
- **péče o pozůstalé**, tzn. nabídka psychosociálního poradenství, podpora a pomoc rodině v období zármutku (písemné informace). Sociální pracovník bývá s pozůstalými v kontaktu cca 14 dní po úmrtí klienta, pomáhá jim dořešit vrácení dokladů, odhlášením důchodu, příspěvku na péči, vrácení zdravotních pomůcek zdravotní pojišťovně, informování matriky. Nabízí zprostředkování duchovní podpory.

MĚŘITELNÉ UKAZATELE SOUČASNÉHO STAVU PALIATIVNÍ PÉČE V DOMOVĚ:

- počty zemřelých klientů za rok, pololetí: z toho v nemocnici x v domově
- počet hospitalizací a jejich průměrná délka
- přítomnost rodiny při umírání klienta
- poskytování pozůstalostní péče rodinám

Indikátory se vyhodnocují 1x ročně. K prvnímu vyhodnocení dojde k 31.12.2020.

OSOBY, KTERÉ ZABEZPEČUJÍ POSKYTOVÁNÍ PALIATIVNÍ PÉČE

Koncepci obecné paliativní péče v Domově pro seniory v Lázních Kynžvart vypracovala společně s multidisciplinárním týmem ředitelka Domova. Do koncepce paliativní péče byly zapracovány dosavadní zkušenosti s poskytováním paliativní péče v našem zařízení, zkušenosti z odborných stáží v Hospici sv. Lazara v Plzni, zkušenosti ze spolupráce s mobilním Hospicem Sv. Jiří v Chebu a znalosti ze vzdělávání v paliativní péči.

Do konceptu péče se zapojuje multidisciplinární tým, který je tvořen lékařem, zdravotními sestrami, sociálními pracovníky, pečovatelkami, fyzioterapeutem a osobami blízkými.

Paliativní péči řídí koordinátor paliativní péče, v našem případě vrchní sestra.

V případě situace, se kterou dosud nemáme zkušenosti, v případech, kdy zaznamenáme nesoulad v názorech multidisciplinárního týmu, v případech kdy se objeví nesouhlasný názor další zainteresované strany (specialisté, rodina, apod.) komunikujeme problém s mobilním hospicem a využíváme jeho zkušenosti. Pokud nedojde k názorovému sjednocení všech zainteresovaných osob je prioritou ochrana života klienta.

Obecnou paliativní péči poskytujeme klientovi ve vlastním sociálním prostředí, tzn. v jeho vlastním jednolůžkovém pokoji.

Pečovatelky jsou k dispozici 7/24 hod, zajišťují přímou obslužnou péči podle potřeb a přání klienta. Sledují jeho potřeby, zprostředkovávají informace dalším osobám (sestry, rodina, sociální pracovníci..).

Ošetrovatelskou péči (zdravotní sestry), má klient k dispozici 7/24 hod., sestry sledují fyziologické funkce klienta, symptomy, které umírání provází, vyhodnocují a poskytují klientovi vhodnou úlevu nefarmakologickými nebo farmakologickými prostředky (dle ordinace lékaře. Komunikují s lékařem, sociálními pracovníci, rodinou...

Lékařskou péči zajišťuje praktický lékař 1x týdně, který je součástí multidisciplinárního týmu. V případě nutnosti konzultace či zásahu zdravotní sestry kontaktují ošetřujícího lékaře. Lékař komunikuje s ostatními specialisty, rodinou, zdravotními sestrami.

Fyzioterapeut je k dispozici v pracovní dny, cílem jeho práce je poskytnout klientovi úlevu od bolesti vhodnými masážemi, polohováním, dohlíží na polohování klientů, využívání prvků bazální stimulace, které prakticky provádí pečovatelky.

V případě zájmu a potřeby má multidisciplinární tým podporu supervizora, psychiatra, nutriční terapeutky, duchovních osob a pracovníka pastorační péče. Do paliativní péče mohou vstupovat také dobrovolníci, poznatky nás může obohatit i ostatní obslužný personál. Každá osoba v pracovní pozici má svou roli a nezastupitelné místo.

SPOLUPRÁCE S MOBILNÍM HOSPICEM SV. JIŘÍ V CHEBU.

Specializovaná paliativní péče je poskytována našim klientům formou spolupráce s mobilním Hospicem Sv. Jiří v Chebu, se kterým v případě potřeby spolupracujeme. Zdravotní sestry hospice a lékař – paliatr, poskytují potřebnému klientovi tu část péče, pro kterou by musel být klient hospitalizován. Takto má klient ve svém vlastním pokoji v Domově zajištěnu i specializovanou paliativní péči. V případě potřeby specializované paliativní péče uzavírá klient (osoba blízká) s hospicem Smlouvu o poskytování péče. Hospic se s pracovníky Domova dohodne na konkrétní formě spolupráce u potřebného klienta (Smlouva o spolupráci), dohodnou se na rozdělení kompetencí, způsobu toku informací a vyhodnocování zdravotního stavu klienta Tato paliativní péče je zajištěna po celých 24 hodin, 7 dní v týdnu. Smlouvu uzavírá klient, případně jeho zástupce s mobilním Hospicem Sv. Jiří.

Pokud Domov poskytuje obecnou paliativní péči, Hospic Sv. Jiří specializovanou paliativní péči, mluvíme o tzv. sdílené paliativní péči.

Na mobilní hospic se obracíme také v případech názorového nesouhlasu členů týmu, sdílíme jejich dlouholeté zkušenosti, vyjasňujeme si stanoviska k řešeným problémům.

KONTAKTY NA SPOLUPRACUJÍCÍ OSOBY:

1. Hospic Sv. Jiří v Chebu, Písečná 3, 35002 Cheb, IČ: 22729909, mobil: 736 432 911, hospic@hospiccheb.cz, zastoupený ředitelkou Alenou Votavovou, DiS
2. Supervizor – MUDr. Věra Vobořilová, **354 474 266**
3. p. Řehoř Urban, 604 877 223, katolický duchovní
4. p. Daniel Matouš, mobil 732 622 103, evangelický farář
5. P. Kalenská, Českobratrská církev husitská, 601 154 724
6. Mgr. Josef Hauzar, pastorační činnost, mobil 603 573 874

VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ V PALIATIVNÍ PÉČI, ZÍSKÁVÁNÍ ZKUŠENOSTÍ

Zaměstnanci v přímé péči absolvovali v r. 2019 sérii tematického vzdělávání, pracovníci v sociálních službách 24 hodin specializačního vzdělávání, zdravotní sestry 32 hodin vzdělávání. Interním vzděláváním prošly také další profese, jako je účetní, ekonom, recepční, úklid, údržba.

Proces vzdělávání v paliativní péči bude i nadále pokračovat podle potřeb personálu.

Nabízíme našim zaměstnancům také možnost stáže v Hospici sv. Lazara v Plzni. Noví zaměstnanci jsou proškolení ve způsobu a v poskytování paliativní péče průběžně na poradách se sociálním pracovníkem – metodikem, který je garantem zaškolování nových zaměstnanců. Průběžně vyhodnocujeme potřeby zaměstnanců v tématech vzdělávání (2x ročně) a převažující témata se snažíme zajišťovat.

Metodik dále dohlíží na formální úpravu individuálních plánů paliativní péče, zaznamenávání a vyhodnocování průběhů a plynulých změn plánů paliativní péče v souladu s potřebami klienta (rodiny). Koordinuje společně s vrchní sestrou spolupráci multidisciplinárního týmu. Společně se sociálními pracovníky komunikuje s rodinou, dobrovolníky, vyjednává s příslušnými spolupracovníky potřebu světské a duchovní podpory.

MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ (viz, samostatný standard)

Pro klienty máme k dispozici jednolůžkové bezbariérové pokoje s vlastním sociálním zařízením. Pokoje jsou vybaveny s polohovatelným elektrickým lůžkem, nočním stolem, jídelním stolem, židlemi, šatními a policovými skříněmi, komodou a dalšími drobnými vybavovacími předměty. Okna jsou stíněna žaluziemi. Klient má k dispozici tlačítko tísňového systému.

K dispozici máme elektrické zvedáky, sprchovací křesla, sprchovací lůžka, odsávačku,

vybavenou ošetrovnu pro zdravotní personál, na každém patře máme vybavenou pečovatelnu, výdejnu jídla, jídelnu a meditační pokoj. Přístup po celém objektu je bezbariérový pomocí dvou osobních a jednoho lůžkového výtahu. Veřejně přístupné prostory jsou bezbariérové. Dále disponujeme vybavenými veřejnými prostory, bezbariérovou zahradou, knihovnou, kuřárnou, kaplí, vybavenými odpočinkovými kouty, Pidikinem, jídelnami, centrální koupelnou s polohovací vanou a zvedákem, zázemím pro pedikúru a kadeřnictví. K dispozici je i bezbariérová smyslová zahrada.

PŘEDPOKLADY POSKYTOVÁNÍ PALIATIVNÍ PÉČE, ETIKA A KULTURA

Poskytování paliativní péče v souladu s jejími principy klade nároky na individuální přístup ke každému klientovi. Režim Domova je přizpůsoben potřebám klienta v paliativní péči.

Všichni klienti mají k dispozici jednolůžkové pokoje s vlastním sociálním zařízením, které jim poskytují dostatek soukromí i prostoru ke sdílení s rodinami a realizaci jejich přání.

K dispozici je pro klienty i rodiny vysvěcená kaple, duchovní a pastorační útěcha, prostřednictvím našich externích spolupracovníků.

Rodině umožňujeme v případě poskytování paliativní péče neomezené setrvání u lůžka na pokoji klienta, k zajištění pohodlí rodiny disponujeme přenosným lůžkem, lůžkovinami, varnou konvicí a základní nabídkou teplých a studených nápojů. Je možné zajistit i stravování.

Klient (rodina) mají možnost již předem vybrat pohřební službu, která se postará o zemřelého klienta.

S klientem se loučíme prostřednictvím pietních míst, která se nachází v kapli a v hale Domova, kde je zveřejněno smuteční oznámení a zapalujeme svíčku za zemřelého. Další rituály jsou rodině nabídnuty zdravotní sestrou nebo sociálním pracovníkem, respektujeme jejich volbu, viz. samostatný pracovní postup.

Poznatky o klientovi v paliativní péči, zejména u klienta se sníženou orientací, můžeme čerpat také s vyplněného biografického dotazníku, z informací, které nám poskytne rodina, z vlastního pozorování a dosavadních zkušeností.

Zaměstnanci Domova respektují při výkonu své profese **Etický kodex zaměstnanců poskytující paliativní péči.**

INFORMOVANOST VEŘEJNOSTI

V Domově máme písemně zpracovány základní informace o poskytované paliativní péči pro žadatele o službu, klienty, rodiny, opatrovníky:

- 1. Informační leták – paliativní péče**
- 2. Nabídka – plánování budoucí péče a péče v závěru života**

3. Komunikace a doprovázení klienta v paliativní péči

4. Nabídka duchovní péče

Pro následnou péči pro pozůstalé máme vypracován dokument **Informace pro pozůstalé**, který pomůže pozůstalým orientovat se v potřebných úkonech po úmrtí jejich blízkého.

K dispozici máme také **informační letáčky** s informacemi pro klienty i rodinné příslušníky o závěru života klienta v Domově, o možnosti zemřít zde (možnosti poskytování paliativní péče), v domácím prostředí bez nutného transportu do nemocnice v případě vážného zhoršení zdravotního stavu nebo v případě již zahájené paliativní péče.

Další informace poskytujeme v našem časopise „Na slovíčko“, prostřednictvím Facebooku, na našich webových stránkách, naší vývěsky v Lázních Kynžvart dále při osobním jednání a klienty a jejich rodinami.

V Lázních Kynžvart dne 1.1.2020

Lenka Wohrabová
ředitel DPS